

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Exegesis Euangelij Marci VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

quo legē seruaret, obediretq; nō adiuuabat. Quo sumpta inde homini occasione, peccatū magis faciebat, quā tollebat. Si enim non fuisset prohibitio, non fuisset etiā transgressio. Vbi verò nulla est præuicatio, ibi non est peccatum. Sine lege ergo peccatū non erat, quod per legē, id est, occasione legis, nostræq; infirmitatis & inobedientiæ fiebat. Quippe cum legē sine gratia ostendatur, præsertim ad iustificationē, possibile non esset. Si ergo (iterum dico) ministratio mortis habuit gloriā, quomodo non magis ministratio spiritus, puta lex Euāgelica per Spiritū sanctum indita non erit gloriosa, aut nō habebit gloriā & dignitatem? Nam si ministratio damnationis, id est, vetus lex, quæ sui transgressores mox damnat, nec ad penitentiam exspectat, in gloria est, & si honor & dignitas est. Mōi, per quem data seu promulgata, & ministrata est lex, multo magis ministerium iustitiæ, hoc est, Euāgelium & exhibitio nouæ legis, seu legis gratiæ, veram iustitiam docentis, & gratiam iustis viuendi conferentis, abundat in gloria.

EXEGESIS EVANGELII DOMINICAE DVO.
decima post Dominicam sancte Trinitatis, Marcus VII.

NON ad hoc præcipuè Dominus noster Iesus Christus in hunc uenit mundum, ut infirmorū corpora sanaret, beneficiaque erogaret corporalia, nec ut temporalem nobis adferret salutem, sed ut animas saluas faceret quæ perierant. Venit Euangelium suum nobis annunciare, uenit regnum prædicare cælorum, quia uenit peccatorum dare remissionem. Venit mundo prædicare, ut omnis qui credit in illum non pereat, sed habeat uitam æternam. Quod ut fieret, hoc est, ut mundus illum crederet saluatorem, & ut æternæ uitæ crederetur promissio, eiusque prædicatio esse crederetur non fallax, fecit signa, prodigia, miraculaque multa: opera quidem, cuiusmodi nemo potuisset facere alius (ut Nicodemus ait) nisi fuisset Deus cum eo. Si enim in Christo fuisset falsitas seu impostura, non potuisset signa illa facere. Alioquin (quod impossibile erat) Deus, cuius uirtute hæc faciebat miracula, testis fuisset mendacij & imposturæ. Signa igitur & beneficia corporalia, confirmatio fuerunt Euangelicæ prædicationis. Quamuis enim spiritualia sunt maiora dignioraque, ut sunt animarum conversio, peccatorum remissio, quam depulsio morborum, sunt tamen corporalia beneficia notiora, utpote uisibilia, per quæ homines inuitati credant etiam ea, quæ non uidentur beneficia Christi spiritualia. Ita igitur loquitur Euangelium:

Exiens Iesus de finibus Tyri, uenit per Sydonem ad mare Galiliæ, inter medios fines Decapoleos.

Tyrus ciuitas fuit nota ex prophetis antiqua, omniumque opulentissima, cuius excellentiam non tacet Ezechiel Propheta. Hæc relicta fuerat de Chanaanorum gente, nec per filios Israel ex Aegypto redeuntes, & terra promissionis occupantes deleta. Ad hanc omnia mundi præciosa confluebant: & erat ibi negotiatio maxima, quia erat quasi insula maris. Quare tota regio quoque uocabatur Tyrus, ab his finibus egressus Iesus, non legitur tamen intrasse ciuitatem aut ibi prædicasse, fortasse

DDDD 2 ne lu-

ne caritati
nis Christi
ratio præci-
puæ quæ.

Luce 19.
Matth. 4.
Luce 1.
Ioan. 3.

Miraculorū
Christi ra-
tio.

Ioan. 9.

Marc. 7.

Ezec. 26. 27.
Tyri ciuitas
excelsa.

T. VI
21

Matth. 15.

Rom. 15.

Matth. 9.

Matth. 5.

ne Iudæis scandalum murmurandiq; præberet occasionem, quod se, id est, Iudæis qui legem seruassent, relictis iret ad gentes. Erat autem & iustum aliquo modo, vt Iudæis primo annunciaretur Euangelium, deinde & gentibus, vt factum est: quia ad filios Israel missus erat Dominus Iesus, vt ipsemet fatetur. Paulus quoque: *Dico, inquit, Iesum ministrum fuisse circumcissionis ad confirmandas promissiones patrum.* quibus scilicet promissus erat venturus, gētes autem super misericordia honorificare Deum. Eam ob rem Christus discipulis quoque suis dixerat: *In viam gentium ne abieritis, & in ciuitates Samaritanorum ne introieritis,* scilicet ad prædicandum: *sed ite potius ad eum demus Israel.* Circa fines igitur Tyri vbi mixti gentibus aliquot erant Iudæi, Chananæorum, Tyro minor. In his locis egressa mulier Chananæa, opem impetrauit filie sue plena fide: de qua in Dominica secunda Quadragesimæ audistis. Venit autem fines illos egressus inter medios fines Decapoleos, quos non ingressus est, sed venisse perhibetur in locum, qui medios fines Decapoleos trans mare longè positos respicit.

Et adducunt ei surdum & mutum: & deprecabatur eum, vt imponat illi manum.

Matth. 12.

Quis mystice per hunc surdum mutumq; designetur.

Idem ipse qui fuit mutus, fuit quoque surdus: & hoc dæmone illum obediēte vt in Matthæo legitur: *Oblatus est ei dæmonium habens cæcus & mutus.* Laudatur autem hic fides offerentium, quandoquidem nihil plus rogabam, quam vt infirmo Iesus imponat manum: credentes salubrem Iesu tactum muto sufficere ad salutem. Per hunc surdum & mutum, dæmoneq; obfessum intelligimus peccatorem obstinatum & frigidum, cui ea præclaudit loca diabolus, per quæ intrare metuit huiusmodi, vnde illi possit venire salus. Est tamen hoc nobis primo ad consolationem, quod hunc quoque audimus à Domino curatum. Pari quoque modo non raro peccatores obstinati & frigidi ad Deum conuertuntur. Sunt enim qui ad oburgationem hominum, qui ad internas quoque inspirationes Dei absurdesunt: nihilominus tamen sibi interdum relictis à Domino misericorditer respiciuntur, vt audiant qui non audiebant. Deinde alia nobis accedit consolatio, quod surdum hunc audimus curatum, licet non orantem. Neque enim ipse pro sui accessit liberatione Dominum rogans, sed per alios est adductus, & nihilominus tamen adiutus. Quo intelligimus quosdam ita peccato & mundo implicitos, vt ad Dei verbum sint prorsus surdi vtpote carni & bonis temporalibus immergi, suam non cogitantes salutem: oratione tamen & compassione aliorum quandoque contingit, vt emendentur.

Et apprehendens eum de turba seorsum, misit digitos suos in auriculas eius & expuens tetigit linguam eius, & suspiciens in cælum ingemuit, & ait illi: Hephethah, quod est adaperire.

Vanam gloriam esse vitandam.

Quòd à turba seorsum curandum surdum mutumq; abducit Dominus, docere voluit vanam gloriam esse vitandam. Quamuis Dominus vanam

nam gloriam nihil habuit timere, nobis tamen voluit docere timendam. Ideo à turba illum duxit seorsum. Verum dicit quis: Miraculum fiebat in edificationem turbæ, ideo non debuit abscondi. Dicendum: Christus ostendit quantum in se erat, nolebat enim laudem & gloriam ex miraculo: & propterea, vt nos eundem semper habere animum doceret in operibus, quæ gloriam adducunt, surdum hunc eductum extra turbam, & quasi secreto abstractum curauit. Nihilominus tamen postea miraculum sese loquebatur. Non enim potuit celare seipsum. Quomodo enim non manifestaretur miraculum factum, quando is qui paulo ante visus fuerat cæcus, mutus, surdus obsessusquæ à dæmone, post breue temporis interuallum audiebat, loquebatur, carebatquæ dæmone?

Vide autem quibus utebatur cæremonijs ad dæmonis expulsiõnem, & procurandis his omnibus infirmitatibus. Primo, misit digitos ad auriculas eius. Deinde expuens, saliuã suã tetigit linguã eius, quo indicaret membra sui corporis tanquam instrumenta organaquæ fuisse diuinitatis, per quæ diuinitas illius operaretur. Tercio, suspexit in cælum, Patri suo cælesti omnem virtutem adscribens, à quo vt homo sibi adesse sciebat adiutorium. Quarto, ingemuit, non ob difficultatem miraculi, sed huic misero omnibusquæ compatiens, qui sub tyrannide premuntur diaboli. Gemit quoque propter significationem mysticã. Peccatores enim obstinati qui iam etiã frontosi sunt adeo vt neminem audiant, raro ac difficulter conuertuntur. Quamobrem vbi Lazarum quatríduanum suscitare voluit mortuum ex monumento (in quo significantur peccatores mole consuetudinis peccandi oppressi) simili modo turbatus est spiritu fremens in semetipso, quo difficultatem huiusmodi peccatores resuscitandi monstraret. Quod tamen ita intelligendum non est, vt Deo difficile quicquam esse putemus, sed quia huiusmodi peccatores suo libero arbitrio Deo resistunt, gratiamquæ Dei impugnant: ideo Spiritus sanctus locum non inuenit accedendi. Quamobrem sancti Augustini sententia est, maioris esse negotij ac difficultatis Deo, impium iustificare aut conuertere, quam cælum & terram creare.

Creare enim cælum & terram potest Deus sine vlla repugnantia. Non autem sic potest hominem iustificare nisi etiã consentientem. Dedit enim homini liberum arbitrium, quod finit illum quocunque voluerit, verte-re. Si conuertitur illud homo ad bonum (minus quidem tunc est efficax, robustum aut potens) Deus tamen illud adiuuat, vt quicquid sua minus valuerit virtute, hoc perficiatur diuina. In iustificatione enim hominis, & in operatione boni, præcipuum est Deus: qui tamen in hac re nihil operatur nisi homine consentiente & cooperante. Qui enim creauit te (inquit Augustinus) sine te, non saluabit te sine te. Quod si liberum arbitrium homo conuertitur ad malum (vbi magis est efficax & potens) Deus non cogit, nec violentiam illi facit, vt retrahens illum, sed æque finit illum, quo vult progredi iuxta arbitrium suum, nisi quod illum inuitat sæpè ad meliora inspirationibus sanctis. Quod si amplecti noluerit homo, permittit illum quoque obstinari in malo. Eam ob rem dixi in iustificatione hominis impij, Deum quasi repugnantiam pati. Nunquam enim iustificabit nisi volentem.

DDDD 3 1011.

Cæremonijs cuiusmodi vt sus fuerit Christus in expulsiõne dæmonis.

Gemitus Christi quid mysticè designet. Ioan. ii.

Peruersi cur difficile conuertantur.

Augustin.

Arbitrij liberi efficacia quanta.

Augustin.

T. VI
21

tem. Potest quidem ex nolente facere volentem, haudquaquam tamen nolentem iustificabit, quamdiu quis nolens aut inuitus reperiens fuerit. Ob hanc itaque significandam difficultatem, qua conuertendi impij, spiritui repugnant sancto, ingemuit Dominus. Quinto, dixit hephethah, quod est tantum dictum, ac si diceretur: Adaperire, imperans auribus & linguis, vt omni remoto impedimento suum libere exequerentur officium.

Et statim aperta sunt aures eius, & solutum est vinculum linguae eius: & loquebatur recte.

Christi verbum erat virtus & operatio. Eius dicere erat perfici & fieri. Ideo ad eius vocem mox referantur aures & lingua, & is qui mutus fuerat, loquebatur. Dixi autem supra per hunc surdum & mutum significari peccatorem obstinatum. Ex malitia enim diaboli fit, vt ex nobis claudantur, nostra voluntate aut consentiente, aut dissimulante, per quae magis ad nos solent intrare ea, quibus respicere nos contingit.

Surdus spiritualiter quis fit.

Est itaque surdus, quisquis Dei non audierit clamorem. Clamat enim ad nos Dominus multipliciter. Clamat in scripturis: & hoc multifariam quoque facit. Siquidem interdum minatur, aliquando horrat, quandoque etiam terret, quandoque consolatur, & saepe promittit, non raro, quasi nostri egeret, penè rogat, vt nostri misereatur, nobis beneficiat, nosque saluet. Clamat itaque Dominus per signa, per miracula, per beneficia: clamat per inspirationes, clamat per flagella. Vbiq; igitur clamat. Quid clamat? Vt deseramus peccata nostra, vt conuertamur ad se ex toto corde nostro, vt poenitentiam agentes, ea quae caduca & ad salutem infructuosa sunt, relinquamus. Hoc autem non solum per seipsum, sed etiam facit per homines, pita per praelatos, per praedicatores, per alios viros Deum timentes. Qui dum nos à vitijs abstrahere nituntur, per eos Dominus nobis loquitur. Itaque si propter superbiam tuam ab homine correptus fueris, si reprehensus propter lapsum carnis, aut si ad vitiolorum detestationem hortatus fueris, clamat ad te Dominus. Cuius si vocem audieris, erit tibi haec in salutem. Ceterum Domini vocem hanc multiplicem non audire, est surdum atque inanima obstinatum esse. Hos tamen quoque non raro Dominus curat. Audi deinde qui sint muti spiritualiter. Qui Dei videt auditve iniuriam, & tacet non contradicens, mutus est. Qui detractiones audit, non repugnans, sed consentiens mutus est. Qui Deum orare laudareque negligit, mutus est. Qui erudire, qui consolari contemnit proximum, qui denique consulerere non suo fratri, quae salutaria sunt, mutus est. Qui peccata sua abnuat confiteri, mutus est. Qui videt proximum suum delinquentem aut errantem, & non curat illum dehortari à peccato aut reducere, mutus est. Sed videamus nunc etiam quo curauerit illum modo, & quid Christus fecerit. Neque enim solo usus est nutu, aut verbo, aut voluntate, quamuis id aequè potuisset: sed addidit etiam caeremonias aliquas, quae ad nostram conducerent instructionem. Itaque primum est, quod à turba separauit surdum. Vbi enim adduxerint praedicatores & praelati peccatorem ad Christum (Hi enim sunt qui surdum Christo adducunt, quod Moses fecit orans Dominum & dicens: *Quiescat ira tua Domine: esto placabilis super nequitia populi tui.*) Vbi ergo, vt dixi, adduxerunt.

Clamor Dei ad nos multiplex quid requirit à nobis. Lucæ 5. Ioel. 2.

Muti spiritualiter quidnam sint.

Caeconomia Christi insurdi curatioe quid nos doceant.

Exod. 32.

adduxerint Domino, Christus illum apprehendit, iuxta illud: *Apprehendi manum eorum, ut educerem eos de terra Aegypti.* Apprehensio enim hæc Christi est ad gratiam suam, siue ad perseverantiam. Nec solum apprehendit, sed à turba etiam seorsum abstraxit, hoc est, à malorum consortio separavit. Nocent enim vehementer noviter conuersis seu conuertendis exempla delinquentium ac malorum, nocent eorum sermones, quandoquidem vt Apostolus monet. *Corrumpunt bonos mores colloquia mala.* Et naturale pene est homini, cum quibus vivitur, moribus assimilari. Nam & Psalmista dicit: *Cum sancto sanctus eris. & cum viro innocente innocens eris. Et cum electo electus eris. & cum peruerso peruerteris:* Non potest dici, quantum noceat societas peccantium. Necesse igitur est, vt tecum ipse habites, ab hominum multitudine abstractus, si mundam, incontaminatamque ab hoc seculo vitam agere cupis: idque maximè hodie, quando adeo corrupti sunt hominum mores, ad eam honestas infirmatur, vt erubescere habeat, qui non cum alijs peccantibus malefacit. Neque enim scortari, inebriari, alea uti, maledicere ac blasphemare hodie inhonestum reputatur, sed mundo videtur ciuile & humanum. Secundo, misit digitos in aures eius. Per digitum Dei intelligi Spiritum sanctum alibi significatur, vbi scriptum est: *Porro si in digito Deseycio demonia.* Vbi alius Euangelista loco digiti Dei habet: *Si in spiritu Dei eijcio demonia.* Misit igitur Dominus Iesus in aures surdi digitos suos, quia gratiam ipse largitur Spiritus sancti, his qui conuertuntur ad ipsum, vt suauiter audiant, quod cum fastidio audire solebant. Spiritus enim sanctus est qui iugum Domini facit suaue, & onus leue bene volentibus. Propter hanc causam quoque, vt sequitur salua tetigit linguam infirmi. Tertio, saliuam suam expuit, qua mutui tetigit linguam. Expuere est stomachum purgare. Stomachus conscientie nusquam purgatur melius quam per euomitionem. Euomenda igitur sunt peccata tua per confessionem, quo diabolus mutui à te repellas. Nulla enim res est alia, quæ tam valide hostem sternit, vt confessio. Porro per Christi saliuam intelligitur donum sapientie. Hæc præbet operibus bonis, exercitijs que sanctis saporem, vt gustui ea quæ non conuersis ad Deum erant amara, conuersis fiant suauiua, atque vt ita dicam sapida. Quod tunc fit, quando confessio sacramentalis relinquit animæ consolationem, quando præbet oratio suauiatatem gustui, vt ieiunare spiritum delectet, corpus quoque de fernore spiritus participans, minorem sentiat in Dei seruitio laborem.

Quarto, Christus suspexit in cælum, & ingemuit. Quo poenitens vtrumque docet, & ingemiscere, & in cælum suspicere. Iudas enim ingemuit, sed non in cælum suspexit, hoc est, doluit peccatum suum, sed non sperauit veniam. Tu vero ita peccatum tuum plange, vt veniam non desperes. De venia namque, quæ peccatorum nulli negatur, innumera sunt testimonia sacra scripturæ, de Christi quoque benignitate non pauciora. Si quidem (vt vnum saltem citem locum) scriptum est in Psalmo: *Dixi: Confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino. & tu remisisti impietatem peccati mei.* Nō dicit: Confessus sum Domino peccata mea, sed tantum: *Dixi, confitebor,* hoc est, agnosco quidem peccatum meum quod confitebor Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei, propter hanc confitendi voluntatem. Confitemur Domino peccata nostra,

Hierem. 12.

Societas mala quantum noceat. 1. Cor. 15. Psalm. 17.

vita solitaria cur hodie maximè necessaria sit.

Lucæ 11. Dignus Dei quid mystice. Lucæ 11. Matth. 12.

Math. 11.

Confessione diabolus expelli.

Salua Christi mystice quid.

Math. 27.

Peccata esse cum spe veniæ plangenda. Psalm. 51.

T. VI
21

stra, omnem reatum & culpam nobis tribuentes, & rigida nos ipsos censura accusantes.

Et præcepit illis, ne cui dicerent: Quanto autem eis prædicabatur, tanto magis plus prædicabant, & eo amplius admirabantur, dicentes: Bene omnia fecit: & surdos fecit audire, & mutos loqui.

Præceptum Christi miraculum tacere volentis non obligat se turbam.

Inobedientiam nullam incurrisse turbam, Christo miraculum tacere volenti non obedientem.

Quod Christus miraculum tacere voluit, non fuit, ut gloriam timeret humanam, sed ne nobis deesset exemplum humilitatis, quo ostenderet in seipso, quod quantum in se erat, noluit manifestari aut prædicari miraculum. Præceptum igitur hoc Christi, nihil aliud fuit quam humilitatis eius indicium, ideo conscientias auditorum non obligabat ad peccatum inobedientiae quia non præcepit ut omnino ita vellet fieri, sed indicauit, quæ humana sua esset voluntas, qua non appeteret publicari. Hac autem eius voluntate humillima intellecta, eo magis turba flagrabat feruebatque studio deuotionis erga eum: & quo magis ille prohibebat, eo magis illum humilem exaltari, honoreque dignum turba æstimabat: ideo etiam eo maiori prædicabat studio, non animo Christo non obediendi, sed zelo ac desiderio Christi gloriam non supprimendi. Indignum enim illis videbatur, imo obnoxios se fore peccato arbitrabantur, si Christi gloriæ suo quietam silentio subraherent. Hac ratione non peccauit turba Christo non obediens, quia illum non animo prohibendi sed animo (ut res erat) humiliandi, atque nudam voluntatem suam declarandi locutum rata est. Quia in re sibi necessario incumbere turba putabat ut si Christus vellet se nimium humiliare, ipsa turba euulgaret in eius gloriam miraculum. Aedificat nos filij studium humilitatis in Christo, ædificat nos quoque deuotionis studium in turba. Simus itaque in nobis ipsis nos humiles, sed aliorum nihilominus honorem famamque zelemur. Quo & ab alijs nos optemus neciri, & ut eo magis taceatur de nobis, alios cupiamus præferri ac honorari. Præstet hoc nobis Dominus noster Iesus Christus, qui est benedictus in secula, Amen.

SERMO IN EADEM DOMINICA.

Quam sint surdorum mutorumque varia genera.

Matth. 15.

Surdorum spiritus literæ genera diuersa.

Adducunt Iesu sermone & mutum, & deprecabantur eum ut imponat illi manum, Marci VII. Ob Iudæorum persecutionem Christus Dominus noster paululum declinasse perhibetur in fines Tyri & Sydonis, ubi nobilem prædam, mulierem scilicet illam Chananazam diabolo abstulisse legitur. Non igitur diu moratus ibi, dum redijt, in occasionem aliorum miraculorum incidit faciendorum. Quorum vnum tanquam præcipuum Marcus hic refert de surdo & muto. Huius miraculi ut ædificationem suscipiamus, inquirendum nobis est quid per surdum, quid rursus per mutum nobis voluerit significari. Surdus etiam vehementem vocem, sonumve, aut clamorem non percipit. Intelligitur igitur peccator qui seipsum ignorat, nec conscientiae suæ cultum aut curam habet. Clamat enim in quouis homine